

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krome, za pol leta 2 krome. Za manj premožne za celo leto 3 krome, za pol leta K 1-50.

Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejem uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in naznana sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 9. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korejskem bregu (Riva Corgo) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Socijalno vprašanje

ali:

Odkod izvira siromaščina delavskega ljudstva.

IV.

Zlata žila velikega bogastva.

(Kapitalizem.)

(Dalje.)

c. Zlata žila bogatašev je sleparsko trgovstvo. Bogataši ne morejo vsi menjavati denarja, zato menjavajo blago in tudi pri tem menjavanju služijo velikanske dobičke.

Tako srečonosno blago je žito. Judje ne pridelavajo žita, ker oni ne delajo, ali prekupčevati z žitom znajo, da je veselje. Pri tem prekupčevanju imajo prvi dobiček, ko vkupijo žito od kmeta katerega navadno najdejo v veliki denarni potrebi. Slečejo ga. — Še lože zaslužijo velike dobičke pri veleposestnikih, če so ti zapravljeni in vsled tega zadolženi. Bogataš vdobi žito, ko je še zeleno, za polovico, grof je pa zapije v Parizu. —

Na kupljeno žito prodajajo odjemavcem, trgovcem in mlinarjem. Pri tej prodaji imajo zopet svoje dobičke. — Toda včasih so jim ti dobički prepičeli, kaj storijo? Shranijo žito v žitnice, dogovorijo se z drugimi bogataši in vsi skupaj zaprejo žitnice. Brez žita pa ne morejo mlinarji mleti in ne ljudje živeti. Kdor hoče mleti in kdor hoče živeti, mora ponuditi visoke cene za žito, ker le visoke cene omčijo trdo srce odurovo. Te visoke cene morajo na zadnje plačati delavske množice iz svojih krvavih zaslužkov. Tako se stekajo zlati potčki v zlato reko. — Kdorkoli kupuje moko za kruh ali polento, nosi zlato na kup bogatinom.

Ravno take dobičke imajo pri v in u. Bogataši ne pridelavajo vina, ker se pridelavanje slabo izplača. Zato pa uporabljajo denar za nakupovanje in

prodajanje vina. Pot iz kmetove kleti v trgovčevu klet in iz te v odjemalčevu je za vino nesrečna. Vino se podvoji ali še več pomnoži s prilito vodo. Sleparski trgovci prodajajo dvakrat toliko blaga ko so vkupili in plačali in to še za veliko večjo ceno ko so sami plačali kmetu. Takih trgovcev račun se glasi:

Izdutki kmetu za hl 22 gl.
 „ za podvojitve vina hl 6 „
 Skupaj 28 gl.

Prijemki za hl vina po 22 gl.
 t. j. 2 x 22 = 44 gl.
 Ostane prebitka pri vsakem hl 16 gl.
 Kdo pa trpi škodo pri tem? Kmet, ki vino pridelava v potu svojega obraza in delavski ljudje odjemalci, ki pijejo tako vino.

Kakor z žitom in vinom, delajo tudi z drugim blagom, katerega množica potrebuje, n. pr. s sadjem, s senom, s papirjem, s petrolejem, s plinom. Bogataši so menjavanje blaga tako uredili, da gre iz rok delavčevih skozi njihova skladišča v roke delavcev odjemavcev ali konsumentov. A da bi šlo le skozi skladišča velikih trgovcev, a v resnici kolovrati blago še po raznih drugih potih in kotih, predno pride odjemavcu v roke. Iz velikih skladišč gre blago v roke drugih posredovavcev, torej v tretje roke in včasih celo v četrte ali pete roke, predno pride v hišo konsumentovo ali odjemalčevu. N. pr. Vi potrebujete za 1 krajcar papirja. Papir delajo gospodarju delavci na Dunaju. Iz te prve roke pride papir v druge roke veletržca B. v Trstu, ki ima tam veliko zalogo. Iz te zaloge gre v tretje roke v Gorico k trgovcu C, ki prodaje papir. Od tam se v četrte roke k malemu trgovcu D. v mestu ali na deželi, in tam ga še-le vkupi Štefan Lovišček, da spiše svojemu očetu pismo za god! Koliko rok za posredovanje, a kako malo rok za izdelovanje! In to najdete zdaj uže povsod. Vsi bi radi le prekupčevali, posredovali, tožili, krčmarili, da se izognejo znojnemu delu. To je prava

bolezen našega časa. Posredovanci in trgovci so se tako namnožili, da štejemo na vsakih sedem ljudij enega posredovavca in da nas posredovanci stanejo trikrat toliko, kolikor vsi uradniki, učitelji, vojniki in duhovniki.

Nasproti posredovavcem stoji množica delavskega ljudstva, ki kupuje potrebno blago, katerega ne pozna. Mislite si, n. pr. krojno blago (za obleko). — Ljudje, ki kupujejo, ne vedo ne cene blaga in ne vrednosti blaga in vendar kupujejo. Pogodbo sklepajo s trgovcem o stvari, katere oni nič ne poznajo, trgovec pa prav dobro, in vendar vsaka pogodba velja. Noben župan, noben c. kr. stražnik, noben sodnik in noben glavar nima pri teh pogodbah besede. In vendar gre pri teh pogodbah za stotisoče gl. na leto. Za eno ped zemlje ali za eno suho drevesce se vam pripelje v vas cela komisa, a za tako ogromne svote, kakoršne menjava ljudstvo vsako leto s trgovci, ne meni se nobena oblast. Ali ni to velika nemarnost in še večja neumnost?!

Najhujše je pri tem zadeto ubožno ljudstvo, ker je to najbolj neuko in ker kupuje vse na drobno ali celo na upanje. Ubožcem dajejo oduroški trgovci kar hočejo, a oni jim plačajo, kar vprašajo, ako hočejo živeti!

Našemu slovenskemu ljudstvu je usoda še toliko bolj nemila, ker ima skoraj povsod po mestih in trgih trgovce, kateri so njegovi najhujši sovražniki. Naše ljudstvo je čreda, katero strizejo tuji, njegovi pravi pastirji in prijatelji pa imajo le trud z njim. O nas siromakih veljajo besede sv. pisma: zemljo vašo pred vami požirajo tuji!

Vinarska zadruga in vinska razstava.

Dne 27. m. m. popoldne se je zbralo na tukajšnji deželni kmetijski šoli blizo 50 posestnikov in prijateljev kmetijstva na shod, kateremu je bilo namen usta-

noviti vinarsko zadrugo za cel slovenski vinorodni del naše dežele.

Sklicatelj shoda, gospod Anton Štrekelj, ki posluje kot tehniški organ za pospeševanje trtoreje in vinarstva pri c. kr. namestništvu v Trstu, je govoril o sedanji konkurenciji v vinotržtvu. Navajal je vzroke slabe vinske kupčije, med njimi vinsko klavzulo v trgovinski pogodbi z Italijo, potem ponarejanje vina, zlasti pa to, da tu pa tam brezvestni posestniki prodajajo peljot za pristno vino, s čemer ne škodujejo samo sebi, ampak pogostoma celi dotični vinorodni pokrajini; in slednjič nerazumno in nepravilno napravljajanje vina. V svojem nadaljnem govoru je naglašal, da bi se kmetu najlaže pomagalo z ustanovitvijo dobro urejenih vinarskih združenj, katere bi morale skrbeti za to, da bi se nasajale izbrane primerne trtne vrste, pravilno nasajali vinogradi, vina pravilno napravljala in kolikor mogoče drago prodajala. — Spoznalo se je za najboljšo, da se ustanovi ena sama vinarska zadruga za celo slovensko vinorodno stran dežele.

Predlog gosp. Štrekelja, da bi se takoj izvolil odsek, kateri bi imel sestaviti zadruga pravila in drugi odsek, kateri bi skrbel za to, da se že v tekočem letu priredi občna vinska poskušnja ali nekaka razstava vseh domačih vin v namen, da se nabere gradivo za razpravo o tem, kako dovesti naše vinarstvo na višo stopinjo, je obveljal in vršila se je takoj volitev obeh odsekov.

V odsek za sestavo združnih pravil so se izvolili gospodje: Anton Štrekelj, Anton Jakončič, Josip Mašera, Viljem Dominko, Josip Mrevlje, Maks Ličen, S. Premrov, Ivan Savnik; — v odsek za razstavo pa gospodje: Josip Mrevlje, Ant. Mužina, Milton Klavžar, Alojzij Sirca, Anton Grbec, Blaž Grča, Josip Štrekelj, učitelj Orel, Fr. Zucchiatti, Vinko Vodopivec, Ukmar, France Gruntar in Anton Klančič.

LISTEK.

V spomin

† Štefana Kerkoča,

vikarja v Lokavcu.

V četrtek, dne 27. t. m. došla nam je iz Ljubljane žalostna novica. Tam v Leonišču izdihnil je blago dušo preč. g. Štefan Kerkoč, vikar. Pretresla je ta novica poleg njegovih duhovnih sobratov v prvi vrsti dobro ljudstvo lokavsko, ki je bilo izročeno njemu v duhovno oskrbovanje, in znanec, ki so ga zelo čislali.

Kdo bi si bil mislil lani v poletnih dneh, da ga upogne bolezen v tako kratkem času! Res je ranjki gospod vže več časa tožil o bolečinah v grlu ali mislil si je: to je le navadno prehlajenje, bo že kmalu prešlo. Njegovo kretanje, njegov glas, njegova gibčnost, sploh zunanjost ni kazala nič nevarnega. In vendar je nosil skrito kal bolezní že celo poletje. Na zunaj se je pokazala ta bolezen še le v mesecu decembru in zdaj že počiva njegovo truplo v grobu na ljubljanskem pokopališču. Kdo bi si bil to mislil! Res: človek ne vé ne kraja ne dneva!

Blagi gospod je bil rojen v Gojačah, v župniji črniški dne 24. decembra 1839. Ljudsko šolo obiskoval je v Črni-

čah; gimnazijo in bogoslovje dovršil je v Gorici in bil dne 15. sept. 1867 v mašnika posvečen. Prva služba je bila v Podmelcu. Dasi je ta župnija težka radi oddaljenih vasi od farne cerkve in radi slabih poti, posebno v zimskem času, vendar je ranjki tukaj ostal 10 let. Vedno se je rad spominjal te prve službe. Da je bil tam zelo priljubljen, povedo še zdaj lahko Podmelčani po preteku dolgih 24 let.

Druga in zadnja njegova služba je bila v Lokavcu. Svojim vikarjanom bil je pravi duhovni oče. Usmiljenje je imel z vsakim. Poznal je dobro človeško naravo. Vedel je, da več opravi z lepa, kakor s huda. To se mu je posrečilo. S krotkostjo in odkritosrčnostjo pridobil si je srca svojih vikarjanov. Ljudstvo ga je ljubilo. In kako bi ga tudi ne — njega, krotkega duhovnika, ki ni nikdar nobenega razžalil! Le zadnje leto se je nekaj pritoževal.

Ranjki je imel posebno dober spomin. Še iz otroških in pozneje dijaških let vedel je za dneve in leto posameznim dogodkom, ki jih je preživel posebno v družbi svojega domačina sošolca, sedanjega profesorja bogoslovja v Celovcu veleč. g. dr. Alojzija Cigoj-a, benediktinca.

Kot dober duhovnik opravljal je svojo službo natančno in vestno. Poleg družih čednosti dičili sta ga posebno krotkost in odkritosrčnost. Človek v njegovi družbi je bil hitro domač. Pri prvem pogovoru z njim videl si mu v srce. Kar je imel v srcu, je imel tudi na jeziku. S tem se je prikupil vsakemu.

V družbi s svojimi sobratih-duhovniki je bil navadno zelo vesel. Znanci iz domačega rojstnega kraja, enakih let, s katerimi je hodil doma v šolo, so mu bili posebno dobro došli. Veselje ga je bilo gledati, kako je z njimi prijazno občeval, jih podučeval in se z njimi spominjal nedolžnih let. Že to, da so mu bila tako ljuba ona otroška leta, priča, kakšno je bilo njegovo srce, ki je čutilo vedno veselje v nedolžnih otroških spominih.

Zdaj ga ni več med nami. Da, celo truplo njegovo počiva tam daleč od rojstnega kraja, daleč od ljubljenskega ljudstva lokavškega, v Ljubljani. Bodi! Saj je ljubil svoj rod, naj strobni njegovo srce v središču naše domovine!

Vikarjani njegovi izgubili so z njim dobrega, krotkega dušnega vodnika. Duhovnikom ukradla je neizprosna smrt iz redke vrste neutrudnega delavca. Znanci žalujejo za svojim odkritosrčnim prij-

teljem. Vsi uklonimo se sklepu Vsemogočnega: Ne naša, ampak Tvoja volja se zgodi!

Ti pa, blagi prijatelj, brat v Gospodu, ki „zdaj bivaš vrh višave jasne, kjer ni mraku, kjer ni noči“, prosi za vikarjane Tebi udane, da pridejo k Tebi-pastirju. Duhovni sobratje in prijatelji Ti kličemo: Spominjaj se nas! C.

Katekizem.

Grozovit sovražnik sv. vere je bil poleg Voltairja na Francoskem tudi Diderot. Sovražil je vse, kar je le dišalo po veri.

Nekega dne ga obišče prijatelj. Stopi v sobo. Tu najde Diderota sedečega pri mizi, ko ravno izprašuje svojo hčerko v krščanskem nauku. Ko se hčerka odstrani, zavzame se, kako more on, ki celo Boga taji, katekizem vzeti v roke.

Diderot mu odgovori: „Prijatelj, ali morem najti boljšo podlago za vzgojo hčerke in za to, kar ima postati, namreč poštena in skrbna mati? Se li najde kje nauk, ki bi bil katoliškemu podoben in lepši in močnejši?“

Prijatelj je molčal! Da, da, brez katekizma ni vzgoje, ni strahu božjega, ni poštenih hčera, ne dobrih mater.

Na to je g. sklicatelj zahvalil zbrane gospode na prijazni udeležbi in zaključil zborovanje.

Izbrana odseka sta se koj po končanem zboru ustanovila tako-le:

Odsek za pravila: Predsednik: Viljem Dominko, podpredsednik: Anton Jakončič, tajnik: S. Premrov, poročevalce: Anton Štrekelj.

Odsek za razstavo: Predsednik: Milton Klavžar, podpredsednik: Orel, tajnik: Josip Štrekelj.

Naloga, katero si je postavila nova zadruga, je jako važna in hvaležna. Če bo delovanje složno, nadejati se je najboljšega uspeha.

Kako omejiti petijotiziranje?

G. Skalicky je govoril na vinogradniškem shodu v Ljubljani dne 27. m. m. o tem predmetu tako-le: „Sedanji avstrijski zakon iz l. 1880 pozna ponarejena in poluvina. Postava dovoljuje prodajati poluvina in tudi umetna vina, ako niso zdravju škodljiva. Treba je pa za to obrtne koncesije. Zdaj pa vidimo, da nihče nima obrtne koncesije za izdelovanje umetnih vin in vendar jih je vse polno. Ta postava torej ne zadostuje. Novi zakon v varstvo vinarstva bi moral obsegati sledeče določbe:

1. Pod imenom vina bi se smele prodajati in točiti le take alkoholčne pijače, ki so nastale po alkoholnem vrenju iz svežega grozdja.

2. Primesi se morajo natančno določiti, katere ne izpreme bistva naravnemu vinu: sveže grozdje, grozdna brozga, droži, mošt, tanin, gelatina, arzenika, prosto žveplo itd. Če se kaj drugega primesi, ne sme se dotična pijača več prodajati kot vino. Le take operacije naj bodo dovoljene, ki vina ne izpremené, ampak ga naredé le bolj trajnega.

3. Petijot bi se ne smel spravljati več v promet. Smel bi ga pač posestnik pridelovati za domačo rabo.

4. Nadzorovanje mora biti strogo. Zato je treba posebnih kontrolnih organov, ki morajo izvrševati revizijo in preizkušnje v gostilniških prostorih in kletih.

5. V zaprtih mestih je treba zaloge vina natanko popisovati in v evidenci imeti. Zdaj je vino popolnoma brez nadzorstva, ko se spravlja v klet. Lastnik ga tam pomnožuje in popravlja, kakor hoče.

Slovenski „naprednjaki“ v državnem zboru.

Dne 27. m. m. je državna zbornica dovolila Koerberjevi vladi dispoziციjski zaklad 200.000 K. Ta zaklad dovolijo državni poslanci vladi le, če ji zaupajo. Slovenski poslanci ne morejo zapupati sedanji vladi, ker je kriva, da se je v proračunskem odseku sprejel Stürg-hov predlog za odpravo slovenske gimnazije v Celju. Zato so slovenski, hrvatski in češki poslanci složno glasovali proti dispoziციjskemu zakladu. Za vlado sta glasovala edino le kranjska „napredna“ poslanca Ferjančič in Plantanov. Znano je, da je Ferjančiča vlada pred kratkim imenovala višjega sodnega svetnika; g. Plantanov pa je c. kr. notar, o katerem se še ne ve, zakaj je nasproti vsem drugim Jugoslovanom izkazal vladi zaupanje.

Ko so drugi slovenski poslanci videli tako ravnaje slovenskih „naprednjakov“ v državnem zboru, so jim ogorčeni klicali: „Fej! Sramota! Izdajice!“

Nastop Ferjančičev in Plantanov pa je ogorčil tudi vse narodne kroge slovenske domovine. Tržaška „Edinost“ pozivlje, da ne smemo več voliti odvisnih uradnikov, kakor je Ferjančič. Naj omenimo še, da sedi s tema poslancema v enem klubu tudi tolminski Gabršček!

Avstrijski Italijani.

V listu „Das Vaterland“ z dne 25. februarja čitamo: Glasilo nemške ljudske stranke na Tirolskem pravi o govoru poslanca dr. Bartolija v državnem zboru dne 21. febr.: „Kar je dr. Bartoli v državnem zboru javkal, ni resnično. Italijani niso zadovoljni s tem, da bi v miru živeli v deželah, ki jim zakonito pritičejo, ne, oni si neprestano prizadevajo, da bi svoje gospodarstvo razširili na vse strani, tujke na škodo Nemcem, tam na škodo Slovincem in Hrvatom. Kjer si priborijo trdna tla, so brutalni

in brezobzirni nasproti vsakršni drugi narodni manjšini. Doktor svojega cilja ne dosežejo, lazijo okrog in javkajo, zakrivajoč svoje prave namene. Čas bi bil, da bi se tem laškim rivecem (den wälschen Wühlern) v nemških deželah enkrat za vselej povedalo, da naj si brez odloga poiščejo onega miru, po katerem na videz željno hrepene, drugod!

Dopolnilne volitve za deželni zbor.

„Slogin“ odbor.

Odbor društva „Sloga“ je imel opetovano seje, v katerih se je bavil z dopolnilnimi volitvami za deželni zbor. V sežanskem volilnem okraju bo „Sloga“ skušala zjediniti volilce za katerega svojih mož. V ta namen stopi izvrševalni odsek z volilci v dogovor. V tominskem volilnem okraju se je večina naših zaupnikov izrekla za dr. Josipa Tonkličja. Upamo, da bo zmaga na Tominskem sijajna. Pomozi Bog!

Izid prvotnih volitev.

V obširni grahovski županiji je zmagala „Slogina“ stranka z 7 volilnimi možmi. Brzobjavka, ki smo jo prejeli iz Tomina, se glasi: **Grahovo: naših 87 naprednih 68 torej mi zmagali s 19 glasovi.**

Vseh volilnih mož v tominskem okraju je 66.

V sežanskem okraju je skupno 58 volil. mož. Naši so zmagali v Tomaju, v Štjaku, v Štanjelu, v Škrbini, na Vojščici, v Zgoniku, Kobljiglavu, Velikem dolu, Berjah, Zgoniku, v Šempolaju.

Boli nas, da smo propali v Komnu in Gorjanskem, kjer se naši niso niti udeležili volitve, dasi bi bili prav lahko zmagali. Sicer pa upamo za trdno, da se bodo kraški volilci še premislili in zjedini za katerega svojih mož. Z dr. Treom bi se zopet samo osmešili.

Politične in cerkvene vesti.

24-letnica sv. Očeta v Rimu.

— V Rimu se je obhajala 24-letnica, odkar vlada sv. Oče na Petrovem stolu vesoljni svet, zelo slovesno!

V cerkvi sv. Petra je bilo izpostavljeno Najsvetejše od 8. ure zjutraj do večera. Cel dan so pobožni Rimljani hodili moliti; na tisoče in tisoče vernih je prihajalo in odhajalo.

K sklepu je bil blagoslov, pred blagoslovom pa procesija po cerkvi. Računi se, da je bilo pri tej procesiji nad 50.000 ljudi, in 10.000 še zunaj na trgu pred cerkvijo!

Ko je šla velikanska truma iz cerkve, zapazili so, da gleda sv. Oče na oknu svojega stanovanja. Naenkrat se vseh oči obrnejo proti tistemu oknu. In na tisoč in tisoč rut in klobukov maha v pozdrav in iz tisoč in tisoč grl zadoni krik in vpitje! „Živio Leon! Živio sv. Oče!“

Bil je veličasten in ginljiv trenotek!

Avstrijski državni zbor. — Seja dne 26. febr. — Predlog dr. Kathreina, naj zbornica preide glede državnega proračuna od splošne razprave v podrobno, je bil sprejet s 136 glasovi proti 72.

Na to so bila sprejeta sledeča poglavja:

Prvo poglavje: 9.300.000 K za najvišji dvor in 179.000 za kabinetno pisarno.

Drugo poglavje: 107.564 K za gosposko zbornico, 1.998.615 K za poslansko zbornico, 357.757 K za posebne stroške obeh zbornic, 36.080 K za delegacijo, 28.453 K za kontrolno komisijo za državni dolg, 160.000 K kot prispevek za državnozbornsko palačo.

Seja državnega zbora dne 27. febr. — Zbornica je odobrila 427.515 K za predsedništvo ministerskega sveta, 200.000 K za dispoziციjski zaklad, 1.405.000 K za uradn. časnike, 328.400 K za brzojavno korespondenčno pisarno in 727.914 K za upravo sodnijo.

Seja državnega zbora dne 28. febr. — Zbornica je odobrila prispevke k skupnim stroškom. Ti prispevki znašajo 263.479 K, dočim plačujejo Ogri le 87.000 K.

V sejah dne 3. in 4. t. m. se je nadaljevala proračunska razprava.

Umorjeni misijonarji. — Kakor vsako leto poroča tudi zdaj francozki

list: „Le Missions Catholiques“ o številu umorjenih misijonarjev l. 1900 v raznih delih sveta. To je, žal, veliko! Znaša 171, med temi 9 škofov in 163 drugih duhovnikov! Štirje škofje so bili Francozi, trije Italijani, dva iz drugih dežel. Eden teh je bil živ sežgan! tri italijanske škofje so Kinezi razsekali. En duhovnik je bil živ zakopan, dva sta zgorela v cerkvi z vso trumo vernikov, ki je bila pri sv. maši; drugi so bili na razne načine umorjeni. Kaj pač ne trpijo ubogi oznanovalci sv. vere po misijonih? In vendar se jih poda vsako leto mnogo križem sveta, da sejejo po Kristusovem povelju seme božje besede.

Gnjile veje odpadajo, nove krepke izrašajo. — V nobenem mestu Avstrije, tudi na Dunaju ne, ki šteje čez milijon prebivalcev, ni minulo leto odpadlo od kat. cerkve 3009 duš, dasiravno so luteranski pastori s Schönerrerjem na čelu strašansko rogovili in rohneli! V mestu New-York v Ameriki pa je pristopilo 3000 luteranov v katoliško cerkev in to iz prepričanja do resnice, ne po zdražbi in po denarju.

V Avstriji teče v ta namen denar in denar iz Prusije preobrača ljudi. Lepa vera, ki z denarom lovi! Za denar proda le malopriden človek prepričanje in sv. vero!

Vojska v južni Afriki. — Prve dni minulega tedna so Buri ujeli pri Klerksdorpu 451 angleških vojakov, 16 častnikov, vse vozove in vse blago. — Minuli petek pa so Angleži hudo porazili Bure. Buri so baje izgubili 600 mož, 2000 konj, 28.000 goved, 200 vozov, 60.000 ovac, 600 pušk in 50.000 patron.

In k temu mesarskemu klanju veljavosti molčijo!

Novice.

Njega Eminencija kardinal je brzojavno čestital sv. Očetu k pričetemu 25. letu slavnega vladanja, na kar se je sv. Oče prav srčno zahvalil ter podelil apostolski blagoslov Njega Eminenciji in celi škofiji.

Velikonočna spoved in obhajilo.

— Njega Eminencija kardinal je določil, da naj od zdaj naprej začne velikonočni čas, v katerem moramo prejeti sv. obhajilo, tudi za mesto Gorico s prihodnjo sredpostno nedeljo t. j. 9. t. m. mesto s tiho nedeljo.

Duhovniške spremembe.

— Za Banjšice je imenovan za upravitelja č. g. Jos. Ušaj, kurat v Batah. — G. Blaž Bevk izstopi in pastirskega službovanja. Za Lokavec je imenovan za upravitelja č. g. Alfonz Poljšak, vikarij v Št. Tomažu.

Preč. Adam Zanetti, dekan v Flumičelu je imenovan za prošta v Pulju, upraviteljem fare je določen tamkajšnji kaplan č. g. Sebastjan Tognon.

Katoliško delavsko društvo.

— Odbor se je sestavil tako-le: dr. Josip Pavlica, predsednik, Janez Lovišček, podpreds., Luka Dugar, denarničar. — Odbor je sklenil: 1. Pobiravci bodo pobirali mesečne prispevke za vsake tri mesece naprej, ker jim je nemogoče vsaki mesec pobirati. 2. Vsak društvenik naj sam skrbi, da plača, če ga pobiravec ne obišče. 3. Kdor redno ne plačuje t. j. kdor zaostane z vplačili, nima pravice do podpore.

Družba sv. Mohorja.

— Število Mohorjanov se je v Gorici tudi letos pomnožilo. Hvala našemu marljivemu nabiratelju Josipu Čigonu, cerkveniku stolne cerkve!

Za „Alojzijevišče“.

— Preč. g. dr. Fr. Žigon 20 K, sl. županstvo Kožbana 20 K, preč. g. Jan. Kurinčič 10 K, preč. g. Fr. Pavletič 5 K, preč. g. Andr. Gergolet 5 K, g. I. Novič 4 K, Dr. St. Kumar, vikar v Avčah 10 K z geslom: Solzica na grob součencu Št. Kerkoču. Bog stotero povrni!

Volitve v kupčijsko zbornico.

Tukajšna kupčijska zbornica naznanja, da so od 6. do 19. t. m. izloženi na uvid vsakemu, ki misli, da ima volilno pravico, dotični volilni imeniki in sicer pri kupčijski zbornici sami in pa pri vseh davkarjih. — Do tačas sme tudi vsakdo reklamirati svojo volilno pravico. —

C. kr. kmetijska družba v Gorici.

se preseli s 1. oktobrom iz deželne hiše na stolnem trgu v šolske ulice v hišo, v kateri se nahaja zdaj okrožno sodišče.

V papirnici v Podgori začne zopet delati tretji stroj. Ker je stroj doslej počival in je bilo vsled tega odslovljenih večje število delavcev, bodo poslej potrebovali zopet novih delavskih močij.

Iz Trsta. — Vlada je ukazala društvu „Tramway“, da mora odpraviti iz službe vse tuje državljane in namestiti domačine. Do sedaj je društvo odslovlilo že pet Italijanov.

Vojaštvo v Trstu se stalno pomnoži.

Nevaren laški anarhist. — V Krminu so aretirali anarhista zidarja Valentina Demezzo. Dobili so pri njem manifeste, v katerih se pozivlje, naj se proti odličnim osebam rabijo bodala.

Advokaturu odložil je advokat dr. Josip Ostertag v Sežani.

Občinske volitve v Pazinu. — Te dni so se vršile v Pazinu občinske volitve. V 3. in 2. razredu so zmagali Hrvatje, (Italijani se v teh dveh razredih niti niso udeležili volitve), v 1. pa Italijani.

Razpisane učiteljske službe v goriskem okraju. — Razpisano je mesto nadučitelja v Št. Ferjanu in Šempasu (?) ter mesto učitelja v Plaveh.

Učiteljske premembe na Tolminskem. — Gg.: Ivan Hrast iz Cerknega k sv. Luciji, Josip Kenda iz Idrije na Lubinj, Ferdinand Jelincič iz Loga v Podmelec, Josip Rakovšček iz Št. Viške gore v Cerkno, Ivan Gerželj ml. iz Čadrga na Idrijo.

Katoliška politična čitalnica v Čepovanu je po sklepu občnega zbora se zahvalila Nj. cesarski in kraljevi visokosti prestolonasledniku Francu Ferdinandu, ker je prevzel pokroviteljstvo čez katoliške šole. Odbor je poslal zahvalo koncem februarja; v nedeljo pa je došla z Dunaja sledeča brzobjavka društvenemu predsedniku:

Njegova cesarska kraljeva visokost gospod nadvojvoda Franc Ferdinand se srčno zahvaljuje za lojalno izjavo.

F. grof Nostitz

Šebreljska štedilna posojilnica.

— V 24. št. „Soče“ piše „nekdo“ iz Cerkljanskega o naši posojilnici. Pravi, da je sedaj izdala sodnija „plačilno povelje“ naše posojilnice potomcem nekega pokojnega dolžnika B. Š. (tako je laž, dotični je B. F.), katerega se je poprej čakalo celih 7 let brez vsake terjatve in tako še dve leti po njegovi smrti. Sedaj, pravi dalje, ko jim denarja manjka, tirjajo celo take, ki niso dolžni temu klerikalnemu zavodku v Šebreljah.

Slavnemu občinstvu povem na tem mestu o „klerikalnem“ zavodku in „Sočinih“ lažeh sledeče:

Res je izdala c. kr. sodnija dvema „prorokoma in plačnikoma“ nekega pokojnega dolžnika plačilno povelje, kar pa vendar ni nič nenavadnega, saj mora vsak vedeti, ko se zaveže za „poroka in plačnika“, da bode plačal, ako dolžnik ne plača. Ali ne delajo tako tudi liberalni zavodi, ako dolžnik ne more plačati (radi bi vedeli)? Iz tega se razvidi da ne tirjamo nikakih potomcev, ampak edino tiste, ki so dolžni plačati t. j. poroke.

Ko bi nam res manjkalo denarja, kakor piše „Soča“, bi ne bilo nič čudnega, saj dolžniki so navadno slabi plačevalci, kar se razvidi že iz tega, da moramo za tako male svote sodnijsko postopati. Naznanjeno pa Vam bodi, da se hranilne vloge nad 200 kron izplačujejo še le 60 dni po odpovedi, kakor je v pravilih.

Da tirjamo osebe, ktere nam nič dolžne niso, odločno zanikamo. Vabimo dopisnika, naj nam dokaže, da smo ktere tirjali, ki ni dolžan, ali se ni kakemu za poroka obvezal. Sramota dopisniku in listu, ki tako podle laži raznaša radi tega, ker so mu na poti naša društva.

Da pa ne bode naša posojilnica vtonila v „Sočinem“ blatu, kaže še najbolj njeno delovanje, kajti v letu 1901 je imela prometa 240.906 K 12 v, v dveh mesecih tega leta je prometa že 20.460 K 12 v.

Bodi pa „Sočinemu“ uredniku in dopisniku v znanje, da je posojilnica v redu ter da nas popolnoma nič ne plaši blatenje liberalnih časopisov, dasi se je to že večkrat zgodilo.

Ravnateljstvo.

„Hranilnica in posojilnica v Biljah“, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, imela bo dne 16. marca t. l. ob 3. uri pop. v kaplaniji v Biljah svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom:

1. poročilo o delovanju zadruga l. 1901; 2. potrjenje letnega računa 1901; 3. izvolitev načelstva in računskih pregledovalcev; 4. razni predlogi.

Načelstvo.

Hranilnica in posojilnica v Črnljah — bo imela dne 9. t. m. ob 3. uri pop. v župnišču redni občni zbor.

Hranilnica in posojilnica v Mirnu registrirana zadruga z neomejeno zavezo, bo imela dne 23. t. m. ob 3. uri pop. v svojih prostorih redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo načelstva; 2. poročilo nadzorstva; 3. odobrenje računa za l. 1901; 4. volitev načelstva in nadzorstva; 5. morebitni predlogi. Načelstvo.

Razne novosti iz Dornberga. — Naše županstvo je ustanovilo v preteklem mesecu februarju hranilnico in posojilnico za dornbersko občino. Pravila in prošnja za registracijo so že dotičnim oblastvom predložena. Upamo, da začne posojilnica poslovati že kmalu po velikonočnih praznikih. S tem bo spolnjena srčna želja občanov, da bodo imeli za vsak slučaj domač zavod, da se ognejo oderuhom in polit. sitnežem.

2. t. m. pa je imela občni zbor ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v novi krasni občinski hiši. V odbor so bile izvoljene sledeče gospe in gospice: Mrevlje Viktorija, predsednica; Pavlica Franciška, tajnica; Juvancič Nežika, blagajničarica; namestnici: Kerševani Katarina in Golja Mici; odbornice: Berce Franciška, Budin Viktorija, Križman Amalija in Žorž Franca. — Našemu narodnemu in požrtovalnemu ženstvu priporočamo, naj pridno nabira prispevke za toli potrebno in koristno Ciril-Metodovo družbo, a naj ne pozabi tudi domačih zavodov „Solskega Doma“ in „Alojzijevišča“.

Čujem, da je isti dan nameravalo zborovati tudi „Bralno društvo“, katero šteje že lepo število udov, kakih 90 in katero nam misli napraviti prvo nedeljo majnika veselico z raznovrstnim programom. Obeta se nam torej marsikaj koristnega in prijetnega v našem lepem Dornbergu. Bog živi katoliško narodnapredne!

Ali so davčni eksekutorji tudi agentji „narodno-napredne“ stranke? — Pišejo nam: Te dni je hodil po gorški okolici neki eksekutor kateri je pri opravljanju svojega posla tudi agitiral za „narodno-napredno“ stranko.

Na vprašanje, zakaj so letos tako veliki davki, je odgovoril: „letos so veliki davki le radi tega, ker so „klerikalnim deželnim odbornikom povišali plače; ako bi pa bili deželni odborniki naprednjaki, ne bi imeli tako velikih plač, in bi bili davki tudi veliko nižji“, kar pa seveda ni res. Vprašam pa, ali se ni menda dr. Tuma največ trudil za zvišanje odborniških plač, in to seveda le radi tega, ker je mislil, da bo on „večni deželni odbornik“, kar bi mu pač neslo, a mu je spodletelo.

Povedati pa moram še, da se omenjeni eksekutor baje hvali, da ne veruje niti v Boga.

Za sedaj le toliko. Ako pa se bodo še nadalje dogajali taki slučajji, pokažemo prizadetemu eksekutorju na drug način.

Na znanje „naprednim“ učiteljem. — V zadnjem času smo prišli na sled raznim dopisnikom, ki napadajo v „Soči“ in „Primorcu“ č. duhovščino. Reči moramo, da so po večini iz učiteljskega stanu. Zdaj imamo mreže tako nastavljene, da nam skoraj ne more uteči noben dopisnik „Soče“ in „Primorca“. Ko izide „Soča“, pa že vse vemo. Zanimivo je vedeti, kako smo prišli na sled učitelju iz baške doline, ki je pred kratkim napadal v „Soči“ č. g. župnika v Podmelcu. Vabimo ga v uredništvo, da mu povemo, kako smo izvedeli. — Drugim naprednim učiteljem bodi to v svarilo, kajti take reči jih lahko spravijo v veliko nesrečo.

Taščica „Pr. Lista“.

O učitelju Blažu Sedeveču na Vogerskem smo dobili zopet jako hude pritožbe. Za danes jih ne objavimo, ker mu ne maramo škoditi. Opominjamo pa ga resno, naj se varuje! O prvi priložnosti objavimo vse. Za posledice bo odgovoren sam! G. nadzornika Finšgerja opozarjamo na pohujšanje, katero širijo po deželi njemu podložni učitelji!

V odgovor dopisniku ali klanfarju v 23. štev. „kramarskega lista“. Iz K. v. 24. febr. — Obrnite na se svoje besede in pisarjenje, po tem bi znalo t. primerno biti, gg. liberalci ali

protestanti - nasprotovalci od začetka pa do Brezja in do Rezije, kjer se pravi „pri Hudicanih“.

Ni res, da bi bil podpisavec obljubljal kaj gotovega volileem; če pa bo hotel spisati komu le kako prošnjo, pa tudi — če ne zamerite — ne bo hodil prašat ljudij vaše „baže“, pa bodite bombazaški ali mančestravi. Kdo že očita obljube? Kako je že rekel kmet drugega dne po imenitem liberalnem govoru v Podbeli? „No, sinoči je bil pa most narejen (z obljubami) in krave so imele po 3 teleta“. In kdo je bil za botra pri „dopisu“ iz Kola? Tisti ober naprednjak, ki se je otresel zasmehljivo spomina na nebo in pekel: „E, iz sv. pisma se lahko vse dokaže!“ Kdo že? No, oni naprednjak, tisti „radodarni“ z obljubami, ki je A. Sob. u ponujal pred volitvijo v Sedlu 6. gl. a. v., če bodo volili na liberalno stran. Pisalec obžaluje, da neki tukajšnji in zunanji visoki gospodi ni ustrezno ž njegovim postopanjem. Toda duhovnik ni prejel jurisdikcije niti od njih, niti od kakega p. n. domišljavega časnika, in torej tudi ni dolžan njim odgovarjati o stanovskih dolžnostih. To je vendar povedal prvi dan l. 1892! — Gledé na pastirski list: Gg. kontrolorji, prepričajte se: pravite, da niste zoper cerkev in vero; anti vam bo kaj veljala beseda 36 skofov?!

Ko že spominjate nov farovž sedelski, omenjam hvaležno: Nihče ne misli premestiti ga iz vasi; pač pa boste morali gg. nasprotovalci (in drugi) skrbeti za nov, če boste sploh še hoteli imeti kdaj duhovnika v duhovnji. Te nezgruntano-napredne gospode bi moralo vendar biti sram, da v uradni sobi duhovnišča gobe rastejo in da boste dve zgornji sobi v nevarnosti, da se pod vdere — Pravijo, da je podžupnik še preveč potrpežljiv v tem obziru, da se mu smili občina, ki je v tožbi z L., naprednjakom.

Nu pa, pamet vas srečala — vsaj po 40. letu! Naj bi se streznili — „belega kruha pijani“ gg. nasprotovalci! Pride čas tudi za to, ne bojte se! Tudi liberalna in naprednjaška „srepija“ od srepote“ se užene. G.

Vikar Sedej v Borjani ne da „Soči“ in njenemu rojenčku miru. Na poti jej je bil pri pripravah za volitve, blatila ga je po vseh svojih in svojih zaupnih „mož“ (!??!) močeh. („Zaupni“ so v toliko, ker ne izdajajo svojih imen in se jih ne more prijati, ali so pa tudi možje in torej zaupanja vredni, je drugo vprašanje, katero moramo naravnost zanikati.) Sedaj se je spravila uže dvakrat nanj, ker je naznanil c. kr. orožnika, da je plesal, ko je bil v službi, na oblastveno nedovoljenem plesu. Mesto da bi bil naznanil ples, je sam plesal. Da prestopke naznanjenega orožnika ni tako „malenkosten“, dokazuje, da je moral „častnim“ spremstvom v Trst, kjer je v strogi preiskavi. C. kr. orožniki imajo dolžnost, katero vestno izvršujejo, naznanjati osebne razmere posameznikov c. kr. oblasti; ponekod celo duhovnikove pridige zapišujejo, duhovnik pa bi ne smel naznaniti orožnika v zadevi, ki sega v dušno pastirstvo! „Sočini“ uredniki nimajo logike!

V obrambo. Iz Kamenj. — Nekateri liberalci kamenjske županije me napadajo in obrekujejo po časniki; česar ne upajo očitno v časniki, pa prežvekujejo po krémah in za kotom. Po vseh sinetih stičejo, da bi našli kako mojo napako ali neprevidno besedo ali celo nepravilen račun, da bi me izdali sodnji. Pa vsak sovražen korak se jim izjalovi.

Liberalno obrekovanje, da hodim brezpotrebno v hiše, mi ne bo zabranilo, da pojdem po svojih opravilih v vsako hišo, če tudi bi mi kak hudobnež rad zabranil vstop. To obrekovanje izvira iz zavisti, ker odvracam ljudi od nepotrebne obiskovanja krčem.

Očitanje, da delam prepilin združbe, je tako neumno-zlobno, da le sami zaslepljeni združbarji to verjamejo. To pa naj si liberalci dobro zapomnijo, da se bom vedno prizadeval, da liberalstvo ne zmaga v kamenjski župniji; zato bom vedno kazal, na tiste, ki sejejo med ljudstvom liberalno ljuljko. Nič jim ne bo pomagal ne živi ne mrtvi Brezovšček, na katera se sklicujejo v „Soči“. Oba odklanjata čast liberalnih zagovornikov.

Tudi to boli krotke liberalne ovčice, da sem dva njihova obrekovalna brata tožil. Kaj bi pa rekli, ko bi jaz molčal? Farizejskemu izpodlikanju ni mogoče ustreci.

Pobožni liberalci v „Soči“ je že prej igral vlogo za blagor ubožcev vnetega Judeža, ko se je izpodtikal ob novo monštranco; zdaj hoče posnemati tudi ranjkega Kajfoža, ko ljudi božje roti naj čujejo in strmijo: „v cerkvi pred živim Bogom je župnik govoril, naj tisti, ki so možje, spravijo iz občine take osebe“, namreč liberalce. Te župnikove besede je pa le sam „Sočin“ dopisnik slišal. Pač pa sem že večkrat in bom še kdaj rekel, naj vsi poštenjaki vržejo iz hiš liberalne liste in naj liberalcem ne dajo nobene oblasti. Toliko liberalen sem tudi jaz, da tudi najhujšim liberalcem priznavam pravico živeti v občini, ne priznavam jim pa pravice druge zapeljevati in hujskati. Ko bi se mi kdaj posrečilo, da najdem lažnjivega dopisnika „Soče“, sem prepričan, da bo posnemal še Pilata, ter hotel svoje od liberalnega črnila umazane roke oprati v nedolžnosti.

Jaz ne nasprotujem nobeni osebi, tudi ne učitelju, o katerem trdi „Sočin“ dopisnik, da mi je posebno na poti; k njemu sicer hodijo liberalni nezadovoljenci po dobre svele, vendar sem mu v raznih priložnostih v svojo lastno škodo pokazal, da želim tudi žnjim v edinosti živeti in delovati. Da bo pa kdo s svojim delovanjem v liberalnem smislu vničeval katoliško zavest ljudstva, tega pa po svoji vesti ne bom nikdar molče gledal.

Josip Kosec.

Liberalčki okolu „Soče“ so se zlagali. Pisali so v zadnji številki, da je bila na dan odhoda obsojencev na G. o. č. a. h. slovesna služba božja s petjem, orgljanjem in pridgo in da so bili vsi obsojenci pri sv. obhajilu.

Res je edino le, da so nekateri izmed obsojencev pred odhodom v zapor sprejeli sv. sakramente. Drugo je pri kvartirčnikih izmišljeno.

Ples v postu. — Dne 28. februarja, na dan petka, je bila godba in ples v krčmi naprednjaka Antona Mariniča v Kojskem (na Kalehi). Godbo so najeli pek B. iz Anhovega in dva domača zidarja. Žalostna znamenja na deželi!

Domači prepil z zlem posledicami. — V Renčah sta se sprla brata Janez in France Gregorič. V prepiru je sunil prvi drugega tako močno, da je padel na tla in si zlomil levo nogo.

Nesreča. — 43 letni Alojzij Malevič, mizar, bil je še le 8 dni v mizarški delavnici v Solkanu. V terek pa je bil tako nesrečen, da mu je stružec na pár (obelč) odrezal štiri prste na roki ter so ga morali tekzo ranjenega prepeljati v tuk. bolnišnico.

Mrtvega našli so v nedeljo zjutraj na Mirenski cesti blizu Št. Andreža 65-letnega Miho Soban iz Mirna, službujočega pri Bolaffiu v Gorici. Pri njemu so našli ves njegov zasluženi denar. Prenesli so ga v mrtvašnico v Št. Andrežu.

Velika nevarnost za Lokavec na Vipavskem. — Od Čavna se je odtrgalo kakih 200.000 m² zemlje, ki se počasi pomiče proti vasi Lokavec. Nevarnost utegne postati velika: Kakor slišimo, bo namestništvo poslalo državne inženere, da vkrenejo vse potrebno za regulacijo lokavškega potoka.

Pod voz je padel 29-letni France Blažič iz Kozbane, ki je peljal poln voz gnoja. Na nekem kraju se voz zvrne in Blažič pade podenj. Bil je tako poškodovan, da so ga morali prepeljati v tuk. bolnišnico.

Katere krave dajejo največ mleka? — Srednje težke krave so najboljše in dajejo po navadi 4-krat več mleka kot je telesna teža. Lolke in težke krave pa zastajajo po dokazanih poskusih v množini mleka za srednjimi, tedaj je najboljša rediti krave s težo 520 do 570 kg, od kojih se namolze letno na 2000 l pri dobri krmilni in oskrbi.

Kako naj sadimo trte? — Po „Pučkem Prijatelju“: 1. Trte sadimo na razen od 120—160 m. Tako se morejo puščati daljše loze in vino je boljše.

2. Trte sadi v redovih.

3. Redovi naj bodo obrnjeni proti jugu; tako dobe trte več solnca in več zraka.

4. Sadimo v globočini od 30—50 cm.; v vlažni zemlji bolj plitko, v suhi bolj globoko.

5. Prvo leto se navadno ne gnoji; drugo leto dobro.

6. Med trte ne sadi ničesar!

7. Ločimo belo vrsto od črne in eno vrsto od druge!

Važno za učitelje-vojake. — Učitelji, ki nočejo biti enoletni prostostovoljci, lahko postanejo računski podčastniki in računski poročniki v rezervi. V ta namen morajo prebiti štiri tedne, ki se štejejo za orožne vaje, v aktivni službi, potem polože izpit za računске častnike ter postanejo takoj rač. podčastniki I. razreda (stražmešter pri domobrancih).

„Sočjalizem“ je ime knjigi dr. Kreka, katero toplo priporočamo. Vsi časopisi so jo laskavo ocenili. — Vsak kdor more, naj jo kupi in prebere, da se korenito pouči o socialnem vprašanju.

Cena vezane knjige je: K 6-40

Razglas. — Šebreljska štedilna posojilnica bode imela občni zbor dne 9. marca 1902 ob 3. uri popoldne v uradni sobi. Dnevni red: 1. Odobrenje letnih računov, 2. Sklep, kako se porabi dobiček. K obilni udeležbi vabi

Odbor.

Šebrelje, dne 2. marca 1902.

Socialne drobtinice.

O zasebni lasti. — 26. Posebna vrsta menjavnih pogodb so posojilne pogodbe, ki so dandanes obilen vir zasebne lasti.

Tisoč in tisoč ljudi živi in bogati brez dela s samimi obrestmi in dividendami, katere jim nesejo glavnice (kapitali).

Kaj naj rečemo na to?

Nimamo namena, da bi o tem obširno pisali, podati hočemo le na kratko katoliški nauk o obrestovanju.

Že sv. pismo starega zakona uči, da nimamo posojati bratu na obresti, ne žita, ne kake druge stvari¹⁾. Ta nauk je Kristus potrdil²⁾.

Kar pa je Kristus učil, uči v vseh časih sv. katoliška cerkev, učili so v vseh časih sv. očelje in učijo se dandanes katoliški učenjaki. Vsi se v tem vjemljejo, da so obresti kot obresti oderuške in da ne smemo od posojila samega na sebi terjati obresti. Povračilo mora biti enako posojilu, kakor je $A = A$.

Tako zahteva tudi naravni zakon! Razum pravi, da je treba dati enako za enako. Obresti od posojila samega na sebi so tedaj prepovedane že po naravnem zakonu.

Ali je prepovedana odškodnina za posojilo? Ne! Odškodnina za resnično škodo, katere je združena s posojilom, je dovoljena. Za + škodo a smemo po pravici terjati $A +$ odškodnino a. To škodo, katero vtegnemo imeti pri sojevanju, imenujejo moralisti *damnum emmergens*³⁾ in *lucrum cessans*⁴⁾.

Nekateri moralisti navajajo še druge vzroke, s katerimi hočejo opravičiti obrestovanje, toda vsi drugi vzroki razum resnične škode, so več ali manj gole fraze.

Tak je katoliški nauk! Če pogledamo nekoliko po svetu, vidimo, da je ta nauk skoraj popolnoma pozabljen. Dandanes je obrestovanje v evetu. Sv. cerkev je sicer izjavila, da naj spovedniki v sedanjih zmedenih časih nikar ne vznemirjajo ljudi radi obresti, čeprav bi bile obsojbe vredne, vendar si moramo prizadevati, da presečemo žilo oderuškemu obrestovanju. Ta namen imajo v prvi vrsti Raiffeisnove posojilnice, katere priporoča tudi sv. Oče Lev XIII. Vse obrestovanje naj se polagoma omeji na posojilnice. Tako izpodmaknemo tla oderuhom. Naloga posojilnic pa bodi: manjšati obresti bolj ko mogoče, kajti obresti so oderuške, če so še tako majhne.

Ko bi mogli med narodi edino ta katoliški nauk poživiti, bil bi s tem že rešen lep del socialnega vprašanja. — Obresti in dividende, s katerimi brez dela živi in bogati dandanes tisoč in tisoč ljudi, so zaslužek trdega dela drugih. Izpodmaknimo tla obrestim in dividendam, pa bo delo dobilo zopet svojo pravo veljavo in ceno.

Toliko naj zadostuje o posojilnih pogodbah! O darivnih pogodbah, o podedovanju, priposestovanju, o kaznih in o davkih, po katerih tudi prehajajo

¹⁾ Deuteron. XXIII. 119. 20.

²⁾ Luk. 6. 35.

³⁾ *Damnum emmergens* je škoda, katero provzroča posojilo.

⁴⁾ *Lucrum cessans* je dobiček, ki nam uteče radi posojila.

stvari od enega lastnika na drugega, nam v razpravi o zasebni lasti pač ni treba obširno govoriti.

Za kratek čas.

Gospica v nevarnosti. — Dva gospodiča gresta po ulici. Mimo pride mlada gospica v zeleni obleki. „Glejte, glejte!“ pravita, „dobro da ni tu nobena osla, ker bi ji skočil na zeleno krilo ter je snedel!“

Ko gospica to sliši, se obrne in reče: „No, sem že iz nevarnosti, ker ravnokar sta šla dva osla mimo, pa nobeden mi ni tega storil!“

Čitajte: $\sqrt{d} + j \parallel c$
Medved in zajec

Narodni pregovori in izreki (nabral: J. Volkov).

Izobil je sodu dno.
Pogledal je v strop. (Se začudil).
Najboljšemu lovcu večasih puška zgreši.
Kakor bi v vrbo streljal.
Vsako srce svoje gorje.
Je pil vodo iz sedmega studenca (Postal moder).

Tržne cene.

Za 100 kg.

Kava: Santos . . .	K 190—	do 210—
„ Sandomingo . . .	270—	290—
„ Java	260—	280—
„ Portorico	270—	290—
„ Ceylon	360—	380—
Slakdor	86-50	90—
Špeh	120—	150—
Petrolij v sodu . . .	34—	—
„ zaboju	11-60	12—
Maslo surovo	150—	160—
„ kuhano	200—	220—
Otrobi debele	10-60	12-20
„ drobne	10—	11-20
Turšica nova	12-80	14-40
„ za hrano	12-40	13—
Oves	17—	18—

Moka ogerska:

št. 0 K 34—,	št. 1 K 33-20,	št. 2 K 32-40,
„ 3 „ 31-60,	„ 4 „ 31-20,	„ 5 „ 30-40,
	št. 6 K 29-40.	

Oglas.

Na prodaj je

BOŽJI GROB

za veliki teden, lesen s platnom prevlečen in poslikan, visok 6 m, širok 3 m. in globok kaka 2 1/2 m. Rabljen le malo. Kupni pogoji se izvejo pri stolnem župniku v Gorici.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,

(blizu lekarnе Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. — Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogleдалa vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z zimami in platnom na izbiri ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

V zalogi ima najelegantnejšo sobno opravo, na katero se še posebej opozarja p. n. občinstvo!

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priloroča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

NOVA TVRDKA J. ZORNIK
Gorica, Gosposka ulica 7 (lik - Kroj zadr.)
prva in edina slovenska trgovina za modno in vsakovrstno drugo blago: — ima najlepšo zalogo podobnih izdelkov, kakor: — ima najlepšo zalogo domačih čevljev, ruskih galosjev svilenih in volnenih šerp moderecev, kravati itd. itd. vse potrebščine za krojače in šivilje

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitev in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

Najboljša krma za živino je

KOKOVA ZMES

katera se sedaj rabi kot hrana za živino in zlasti za isto, ki daje mleko, potrjeno od

prof. dr. Pott-a

v Monakovem (Bavarsko).

Dobiva se na prodajedino pri trgovcu

Josipu Komelu,

ulica proti Soškemu mostu št. 67 (prej K. Sirk) in podružnici v Stolni ulici št. 4.

Uzorec z navodili se razpošilja brezplačno.

Čebelno-voščene sveče kilg. po 4-90 K

Za pristnost jamčim z 2000 K

Priporočam se prečastiti duhovščini, slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za pogrebe po zelo nizki ceni. Méd pitanec in navadni po zelo nizki ceni. Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,

svečar v Gorici, ulica sv. Antona

Krojaška mojstra Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

„Krojaška zadruga“

vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.

Gosposka ulica hiš. štev. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izbiri, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne preč; nadalje vsakovrstno perilo, srajce, jäger itd. itd.

Vse po najnižjih cenah.

Cene so stalne brez popajanja.

Najboljše stiskalnice

za vino in za ožje so naše stiskalnice „HERKULES“, najnovejšega in izvršnega sestava s strojem za dvostruki in trajni pritisk; zajamčena največa uporabnost, večja od vseh drugih stiskalnic.

Najbolje samodelujoče škropilnice za trte patentirane

„SYPHONIA“

katere delujejo same, ne da jih je treba goniti.

Mlini za grozdje, sadje in oljke. Robkavnice z mastilom za grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja, kakor tudi za vse pridelke rastlinske, živalske in rudne. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko. Mlinice za pšenico, čistilnice, rešetalnice, mečkavnice za krmo, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejšega, izbornega, istinitnega pripoznana najboljšega in odlikovanega sestava

PH. MAYFARTH in dr.

e. in kr. izključno privilegovane tvornice gospodarskih in vinarskih strojev na Dunaju, II, Taborstrasse št. 71.

odlikovani v vseh državah sveta z 450 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.

Ilustrovani ceniki z mnogimi pohvalnimi pismi franko. — Razprodajalec se iščejo povsod, kjer se nismo zastopani. — Čuvaj se ponarejanja.

Kot dobrotá za vsako družino se izkazuje uporaba =

Kathreiner-Kneippove sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj se ne pomišlja dalje uvesti to zdravo pijačo.

Najbolj pripočna primes in najboljše nadomestilo za zrnokavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva pristna samo v izvornih zavojčkih z varstveno znamko župnik Kneipp in imenom =

Kathreiner.